

A „GŐZHANGYA” HAZATÉR...

– SZINNYEI 100 – AVAGY SZINNYEI SZEMÉLYES –

Ez is lehetett volna a kiállításunk alcíme, a tárlókban látható cikkek, levelek, naplók és egy Felső-Tisza vidéki kirándulás alkalmi napilapja alapján. Mi itt azonban szeretnénk volna bemutatni, hogy köztünk volt egy, és közülünk volt egy ember, aki az élet nagy kihívásait, az idő kérlelhetetlen múlását próbálta a maga egyszerű eszközeivel kicselezni, feledtetni. Gyűjtőszervedélye közismert volt, polcain otthonra találtak a mások által nem sokra becsült, még feltáratlan hírlapok porosodó példányai. Ő ezeket rendszerezte, igazi könyvtáros módjára az olvasó számára hozzáférhetővé tette, köttette, ápolta, óvta, mert tudta, hogy ezek a sárguló lapok a kor pótolhatatlan dokumentumai. Hangya szorgalma, precizitása vezette át a mindennapok gondjain, naplója évtizedeken át írt apró betűs sorai közt megtalálható minden, ami a mindennapi élet része, és jegyzetei közt megtalálható minden, ami a magyar írók életére, munkáira vonatkozott. Ahogy Schöpflin Aladár írja róla a Nyugatban, a Szinnyei bácsi halálára című cikkében: „Az az aprólékos adatgyűjtő munka, amely másnak száraz, lélek nélkül való, neki az egész élete volt. Repertóriumokat összeállítani, könyvekből, újságcikkekből, kézírásokból adatokat kijegyezni kis cédulákra, ezeket a cédulákat pedáns rendben tartani, hogy bármelyiket bármikor meg lehessen találni, – ez is be tud tölteni egy életet. Szinnyei bácsi ezt szépnek találta és ezért szép volt neki az élet is.”

Pontossága annyira közismert volt, hogy a Múzeum Kávéház óráját is hozzáigazította a főpincér, mert akkor van öt óra, amikor Szinnyei úr érkezik. Főbb munkái, a *Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertórium*a, *Magyarország természettudományi és matematikai könyvészete*, és persze a *Magyar írók élete és munkái* szinte csak melléktermékei annak a nyolcvanhárom termékeny évnek, amikor volt köz-

Szinnyei József portréja

tünk egy ember, és közülünk volt egy ember, akinek talán sikerült az élet nagy kihívásait, az idő kérlelhetetlen múlását a maga és munkálkodása javára fordítani.

Szeretnénk azt remélni, hogy ezzel a megemlékezésünkkel, ha csak jelképesen is, a „Gőzhangya” hazatért megpihenni, kedvenc hírlapjai közé....

Elhangzott 2013. szeptember 11-én, az OSZK Szinnyei-termének avatásakor.

Borsos Attila
borsos.attila@oszk.hu